

۷ شباط ۱۳۲۸

نومرو ۵۳

آدره س :

IDJTIHAD
Constantinople

دوردنچی سنه

اجتهاد

آدره س :

اجتهاد اداره خانه سی :

دارالمعلمین قارشینده دائره

مخصوصه در .

سنه ۴۰ آبونیه بدلی ، غروش ، نسخہ سی
۵۰ پاره در .

پنجشنبه کونلری نشر ایدیلیر اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعه

دېك اجتهاد وصاحې هېچ بېر سیاسي فرقه نك مالی
و آدمی دكدر . اجتهاد وصاحې آنجاق ملكتك مالی
وملك آدميدر .

صباح الدين بك هانكي فرقه ده بولونورسه بولونسون،
بونی ، دوشونمه به بيلمه به لزوم كورم . مفيد و مخلص
انسان زده بولونورسه بولونسون اونك اوكنده ديز
چوكمك ، نجه ، شيه اخلاص پرستی آدابندن در . « توحيد
واكل » مريدلرينك عادتى بودر :

ماشاخ درختيم پر از ميوه توحيد
كر رهگذرى سنك زند عار نداريم .

سیاسی فرقه لر حقه ده فكرم ۱۴ كانون اول ۱۹۱۲
تاریخی (زون تورك) ده ، و ۱۵ كانون اول ۱۹۱۲
تاریخی (تنظیمات) غزته سنده یازیلی در .
تنظیماتدن عیناً آلیورم :

دو نمك يوق !

ای خرفكرلیر بیرله شكز !

كوكسمى طولدوران صیحه اشته بودر : ای حرلر
بیرله شكز ! سلامت عمومیه اندیشه سیله زنده و زنده دار
اولان هر وطنداشك بوغازینه یاقیشان صیحه ، بوصیحه در .
شبهه سز ، بك مهم دقیقه لر یاشاما قده یز ؛ اندازواضح
ووخیم در . جسورانه و مستعجل بیره عملیه اجرا ایدیله به جك
اولورسه خسته اولومه محكومدر .

بو حالده ترده ده خسته نك ، عملیه اجرایی ویا عدم
اجرایی خصوصنده رأی و رضاسنی استحصاله زمان و محل
یوق ؛ چونكه بزم حیاتمز اونك حیاته مر بوطدر .
بویولده حرکت ایتمكله ؛ هرذی حیاتی مهالك مهلكه به
قارشى من غیر شعور تحريك ایدن « حفظ نفس » قانون
طبیعیسنه مطاوعت ایتمش اولورز .

شیمدی به قادر ، افكار باطله ، كوره نك ، عنعنات ،
خرافات . . حاكم مطلق اولدی ؛ عقل سلیم ، ادراك ، شیمه
حریت پروری . . كرك امور حكومته ، كرك هر كونكى

و (اداره عمومیه ولایات) قانونلرینك ۱۶۳ ماده سى بېر
بېر معاینه اولونسون وحاجی عادل بك تشكیل ایتدیكى
كومیسسیونك بوماده لرده اجرا ایده بیلدیكى ویا بوماده لرده
علاوه ایتدیكى مواد دخی اورته به سربسین ، متمول ،
متكثر ، مسعود ملر وجوده كترین اداره لرك احكامیه
مقایسه اولونسون .

بو قانونلرك هېچ بېرنده مثلاً زراعت مظلومیتى
آزالتاجق بېر تمایل قانونی یوقدر ، اعشار اصولنك
چیتجیلری و خزینه دولتی نه قادر اضرار ایتدیكى غالباً
هېچ و هېچ بېر زمان دوشونوله مشدر .

اوروبانك هېچ بېر ملكتنده اعشار آلاق اصولی،
بك چوق زماندن بری ، قالماشدر .

(روسیا) نك ۱۸۷۷ ده (رومانی) دن آلدینی (بساریا)
قطعه سنده اعشار اصولی بوندن اون سنه اولنه قادر مرعى
قالایلماشدر .

بونی بوراده ، كچركن سوبله یورز ؛ كله جك بېر نسخه
(اجتهاد) ده بو اعشار اصولنك وخامتنی عریض و عمیق
بالمطالع بواصول ایله حقیقی بېر بودجه اساس قطعیسنه امکان
وجودیت قالامایا جانی كوسته ره جكم .

آلدینم بېر قاج مکتوبده بو جهتلر تماماً اھمال ایدیلش
بالكز بك آجقلى در بالكز نهوت وقوجه برونس صباح الدين
بك ! ، دیمش اولدینم تقبیح اولونما قده در . و بونك ده سببی
كوسته ریله مكده در .

بك كزیده ، بك ممتاز بېر ذكا و بصیرت سیاسیه به مظهریتی
بك آجی موقوفه لرله ثابت اولمش اولان صباح الدين بك اظهار
خیرانیت ایدیشم . كفر ایسه بوكافرتك مسئولیت دنیویه
و اخرویه سنی چكمه به بوكون یارین حاضرم .

اجتهادك ۵۰ نجی نسخه سنده (دوردننجی سنه دوامیه)
عنوانلی بېر دیباجه ده (اجتهاد) ك سحیه میزه سى ینه
اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی اولاجاق و فرقه سیاستلرینك
فوقنده بولونان نظر سیاسیسنی ، سحیه علمییه سیله ، محافظه
ایده جكدر « دیمشدم .

« قازانچىلار » دىدىكىمىز و فرانسىزلىك « بورژوا » دىدىكىلرى صنف غير مقيد ايله ، حكومتدن معاش آلاپاراق قلم و علميله كچين علما صنفى تشكىل ايتىدىكجه - اصل حقيقى فرقه سياسيهلر آنجا بوايى صنف طرفندن تشكىل ايدى بيلير - بوجر فكرلىلر زمره سى حق موجوديتنى بحق محافظه ايدى - جكدر . مملكىتك كسب سعادت و رفاه ايدى رىك بين الدول شرفلى بير موقع آلايىنى از دل و جان و بلا غرض و عوض آرزو ايدى بيلن و آتيا طوغانجا اولان بوايى صنف مستقل الافكار و حقيقى فرقه سياسيهلر وجوده كىترىك واسطه و صلاحيتنه مالك اولاجا قدر .

بو اياكى صنف و طنداشانك قدوم سعادتنه انتظار آ :
بلا تردد بيرلشكز ، اى منور و حر فكرلىلر !
صيحه سنى تكرار ايدى جكم .

ظن ايدى درمكه بوسطرلر كافي درجه ده واضح و قطعيدر .
« اتحاد » ك نجه اقدم و اقدس وظائفى « توحيد » در . بو (پره نسيپ) ك نه قادار زماندن برى ، نه قادار حزارتله تعييكارى اولدينىمى طلعت بك قادار صباح الدين بك ده بيلير . بو مملكىتك آلهى بيردر . مفكوره سى ده بير اولسون ! اومفكوره ، اوجانانه معنوى ده بو مملكىتك حيثيت ايله ، عافيت ايله ، استقلال ايله ، قوت و ثروت ايله ياشاماسى و جمله مزى ، بوصفتلرله ، ياشاتماسى اولسون !

۱۷ شباط ۱۹۱۲

دوقتور عبدالله جودت

امور شخصيه مزده سكوت يا خود اعترال ايتىمه مجبور بولوندى . بوجبات حقيقى يا خود معذورى ايدى ؟ بومسئله يى معاينه و مناقشه ايتىمك نه زمانى بوزماندر نه ده برى بوير . فقط هر حالده ، شونى اعتراف ايتىك جسارتى كوستر - مهلى يزكه بزاداره ملك ايتىك صنعتنده مادون بير اقتدار صاحى اولديغىمى كوستردك و دوچار اولديغىمى احوال اليميه مستحق اولدق . پارلماننى حياتنده داهايوكسك بير استعداد كوسترمه دك . پارلماننى حياتنده داهايى حركت ايدى بيلمك بزجه عادتاً غير ممكن ايدى . ايضاح ايدىم .

مختلف فرق سياسيه يى ، اجتهاد اختلافلى وجوده كىترمه دى . بوساخته و مختلف كومه [غروپمان] لرى وجوده كىترن منافع شخصيه اختلافلى ايدى . اومنافع شخصيه كه پك ده نجيانه دكلى . بوساخته « كلمه سنك آلتنه بير خط دقت چكيورم . چونكه مثلاً بير فيلسوف رضا توفيق بك ، بير لطفى فكرى بك ايله بير خواجه عاصم افندى ، بير مفتى محمد افندى آره لر نه موجوديتى ادعا اولونان اتحاد نظر و افكار قادار ساخته و متصنع بير شى اولاماز . مغاير طبيعت اولان بويله سياسى فرقه لر دن اى و مستمر هيچ بير شى صادر اولامازدى و اولمادى . بلا ترانخى ، بلا تردد ، حر فكرلىلر بيرلشمه ليدر . عيى اجتهاد صاحى ، عيى تمايلده ، عيى افكار احرارانه ايله شائقه دار و طنداشلردن متشكىل بير زمره متحده وجود بولمليدر . بوزمره كرك پارلمان داخلنده كرك پارلمان خارجنده بولونسون ، احرارانه (پره نسيپ) لره رعايتكار اولان و واليله صلاحيت واسمه اداريه و ماليه و برمك احتياجى تقدير و تظمين ايدن ، هر قابينه يه مظاهرتده بولونماق وظيفه سنى درعه ده ايدى جكدر .

بويله بير قابينه هانكى ذاتك تحت رياسته متشكىل اولورسه اولسون . بزده حقيقى بير فرقه سياسيه نك حقيقى اساسى غير موجود بولوندوچقه ، بو حزبك حق موجوديتى باقى اولاجا قدر .